अखण्डविश्वासः

• (सं) वसुन्धरा चौहान

महाभारतयुद्धम् आरब्धम् आसीत् । भीष्मः कौरवाणां सेनापतिः सन् अष्ट दिवसान् यावत् भयङ्करं युद्धं कृतवान् । पाण्डवाः तस्य पुरतः युद्धं कर्तुम् असमर्थाः चिन्तामग्नाः आसन् । तथापि भीष्मः पाण्डवेषु एकमपि न मारितवान् इति दुर्योधनः खिन्नः आसीत् ।

अतः सः कदाचित् भीष्मम् अवदत् - ''भोः पितामह ! मदपेक्षया पाण्डवाः एव भवतः अत्यन्तं प्रियाः । अतः भवान् युद्धेऽपि तैः सह क्रीडति । न कमपि मारयति'' इति ।

एतत् श्रुत्वा भीष्मः दुःखितः जातः । झटिति सः प्रतिज्ञां कृतवान् यत् ''श्वस्तनयुद्धे अहम् अर्जुनं मारयिष्यामि । अथवा तेन पराजितः वा भविष्यामि'' इति ।

भीष्मस्य प्रतिज्ञा सर्वैः ज्ञाता । तां श्रुत्वा पाण्डवपक्षे सर्वेऽपि वीराः भीताः चिन्तिताश्च अभवन् । भगवान् श्रीकृष्णः अपि चिन्तावशात् रात्रौ निद्रां न प्राप्तवान् । 'भीष्मप्रतिज्ञां श्रुत्वा अर्जुनः तु नितरां चिन्तितः स्यात्' इति विचिन्त्य सः तस्य सान्त्वनं कर्तुम् अर्जुनस्य सेनाशिबिरं गतवान् ।

परन्तु श्रीकृष्णस्य महत् आश्चर्यं सञ्जातम् । यतः तत्र अर्जुनः गाढनिद्रायां मग्नः आसीत् । सः अर्जुनम् उत्थाप्य पृष्टवान् - ''भोः पार्थ ! किं भवान् भीष्मस्य प्रतिज्ञां न श्रुतवान् ?'' इति ।

''श्रुतवान्....'' - इति उक्तवान् अर्जुनः ।

''तर्हि कथं भवान् चिन्तितः नास्ति... ? मृत्युभयात् उद्विग्नः अपि नास्ति... ?'' - इति श्रीकृष्णः पृष्टवान् ।

अर्जुनः शान्तस्वरेण उक्तवान् - ''भगवन् ! अहं जानामि यत् यः मम योगक्षेमस्य चिन्तां करोति सः जागरणं कुर्वन् अस्ति । एवं सति अहं किमर्थं चिन्तां कृत्वा दुःखितः भविष्यामि... ? स्वस्य भक्तस्य अर्जुनस्य भीष्मप्रतिज्ञायाः रक्षणभारः भगवतः भवतः एव । मम का चिन्ता तत्र ? अतः एव अहं निश्चिन्ततया निद्रां कृतवान् अस्मि'' इति ।

सत्यं खलु ! अर्जुनस्य एतादृशम् दृढं विश्वासं मत्वा एव श्रीकृष्णः पार्थसारथिः अभवत् !

□□